

Uddannelsens opbygning og delmål

Uddannelsens formål

Det er uddannelsens centrale formål at uddanne professionelle familie- og psykoterapeuter og rådgivere, der efter endt uddannelse er fortrolige med familie- og psykoterapi, samt rådgivning i praksis og teori. Familie- og psykoterapeuten skal kende fagets bredde, perspektiver, begrænsninger samt faldgruber. Ligeledes skal familie- og psykoterapeuten have viden om terapiens historiske og teoretiske rødder, relevant litteratur, handlemuligheder, målgrupper og vilkår for rådgivning/terapi. Det er endvidere et vigtigt mål for Kempler Instituttet, at vi altid forholder os til den nyeste teori og praksis og vurderer relevansen ift. vores uddannelse.

Gennem praksiserfaring med rådgivning og terapi i konkrete dagligdags situationer skal den studerende udvikle og kvalificere sig på følgende områder:

- Personlig udvikling gennem egen terapi og deltagelse i personligt involverende gruppeprocesser.
- Teoretisk fundering gennem læsning, teorigennemgang og diskussioner i grupper og plenum.
- Færdighedsudvikling gennem direkte superviseret praksis.

Uddannelsens kompetenceprofil

Viden

1. At den studerende har viden om og indsigt i centrale teoretiske, metodiske og praksisnære fagområder indenfor familie- og psykoterapien og har kendskab til fagets bredde, perspektiver, begrænsninger og faldgruber.

2. At den studerende kan forstå og reflektere over teorier, metoder og praksis indenfor familie- og psykoterapien.

3. At den studerende har viden om terapiens historiske og teoretiske rødder, og grundlæggende indsigt i den eksistentielle og humanistiske psykoterapeutiske retnings historie og udvikling i samfundsmæssig sammenhæng, herunder:

- Teori om psykoterapibegrebets historiske udvikling.
- Teori om kommunikation.
- Teori om udvikling og personlighedsdannelse.
- Forståelse af teoriens implikationer for begreber som sundhed og sygdom.
- Teori om den eksistentielle og humanistiske psykoterapis mål, muligheder og begrænsninger.
- Teori om psykoterapeutiske processer.
- Relevant teori om relationerne i selve psykoterapien.

- Teori om den eksistentiel og humanistisk retnings psykoterapeutiske behandlingsforståelse, samt psykopatologi, neuroaffektive udvikling, metodik og empiri fra psykoterapi forskningen og evidensbaserede psykoterapimetoder mv.
- 4. At den studerende har viden om og indsigt i at arbejde med relationen før metoden.
- 5. At den studerende har viden om målgrupper og vilkår for rådgivning / terapi.

Færdigheder:

1. At den studerende kan arbejde med relationen: kontakt, nærvær, indlevelse og personlig autenticitet, i sit samspil med børn, unge, familier og andre fag-personer.
2. At den studerende kan vurdere personlige og praktiske problemstillinger samt begrunde og vælge relevant handlemuligheder med brug af egne og andres fag-kompetencer ved hjælp af terapeutisk diagnostik. Henholdsvis for individuel terapi, familieterapi samt parterapi.
3. At den studerende er teoretisk velfunderet og kan anvende nutidig og relevant teoretiske viden og forskning.
4. At den studerende kan formidle faglige problemstillinger og skabe dialog til børn, unge, familier og andre fag-personer.

Kompetencer:

1. At den studerende kan håndtere komplekse og udviklingsorienterede situationer kontaktfuldt og i samtale/dialog.
2. At den studerende selvstændigt kan indgå i fagligt og tværfagligt samarbejde med en professionel tilgang indenfor familie- og psykoterapien.
3. At den studerende kan identificere egne læringsbehov og strukturere egen læring i forskellige miljøer.
4. At den studerende kan omsætte teoretisk og faglig viden til praksis med relationen før metoden.
5. At den studerende kan udføre funktioner indenfor rådgivning, vejledning og behandling indenfor private og offentlige virksomheder og institutioner, der arbejder med mennesker.

6. At den studerende har indsigt i egne livsmønstre fra personlig udvikling gennem egen-terapi og deltagelse i involverende gruppeprocesser.

7. At den studerende har tilegnet sig færdigheder gennem direkte superviseret arbejde.

Arbejdsmetoder

Som studerende møder du forskellige arbejdsmetoder:

Familiegruppen:

Det er vores mål at opmuntre til selvhjælpen og selvstyrende læring i et støttende og selvregulerende miljø. Dette gøres ved dannelse af familiegrupper. Familiegrupperne er sammen minimum 1 år igennem uddannelsen, dette giver de studerende mulighed for at forstå hvordan mennesker og grupper forandrer sig og udvikler sig over tid.

Gruppen mødes både ifm. undervisningen og uden for undervisningen. Gruppen arbejder med forskellige personlige og faglige problemstillinger og får erfaring med forskellige gruppedynamiske processer. Familiegruppen træner med bl.a. rollespil, PTO, og supervision .

Storgruppen:

Formålet med storgruppen er at skabe et læringsmiljø og et rum til refleksion. Undervisnings- formen spænder vidt, fra rollespil, direkte supervision, forskellige gruppeøvelser til arbejde med klienter. Vi lægger meget vægt på at give de studerende de teoretiske forudsætninger for at kunne arbejde som familieterapeuter. Der er teoretiske oplæg på hvert modul omhandlende dette moduls tema. De teoretiske oplæg er altid knyttet sammen med praktiske øvelser, refleksioner m.v.

Skriftelige opgaver:

Der afleveres 2 skriftelige opgaver pr. Studieår. Opgaverne har form af enten essay, synopsis eller case beskrivelse/case analyse. Opgaverne afleveres dels som en midtvejsevaluering og dels som en del af eksamen og indgår som en del af den samlede eksamensvurdering.

Ovennævnte mål implementeres ud fra følgende uddannelsesplan:

1. studieår - Relationskompetence og fagpersonlig udvikling

På dette semester introduceres de studerende til Kempler Instituttets kerneforståelse og til værdien af personligt arbejde. Semesteret vil også inkludere et overblik over de filosofiske og metodemæssige rammer for Kemplers familiesyn, træning af færdigheder, undervisning, personlig udvikling og eksperimenterende arbejde i gruppesammenhæng. Denne arbejdsform vil fortsætte gennem alle 4 studieår og opbygger integration og kompetencer på et professionelt niveau. Målet for den studerende er:

- At opnå teoretisk og praktisk viden om de teorier og metoder som er grundlæggende for Kemplers arbejde.
- At udvikler evnen til selvrefleksion og selvindsigt.
- At få kendskab til egne mønstre i egen familie og til, hvorledes de udspiller sig i nuværende relationer.
- At få mulighed for at arbejde med egne tab og få færdigheder i sorg- og krisehjælp.
- At få kendskab til grundlæggende psykoteraeutiske begreber som kontakt, opmærksomhed, grænser m.v.
- At udvikler et konstruktivt forhold til egne personlige og faglige muligheder og begrænsninger i spillet med andre.
- At opnå grundlæggende færdigheder i at udøve en professionelle samtale

Skabelon for indholdet på familie- og psykoteraeutuddannelsens første år, hvor vi danner familiegrupperne, som består året ud:

Modul 1: Tema: Familie- og psykoteraeutens felt:

- Overblik over familie- og psykoteraeutens felt.
- Psykoteraeutens natur: Den terapeutiske ramme, terapeutisk holdning samt grundlæggende teori og metode.
- Etik i det terapeutiske arbejde og etiske regler for Psykoteraeutien.
- Den historiske og filosofiske udvikling af Kemplers familie- og psykoteraeut.
- Udarbejdelse af fagpersonlig målsætning.
- Familiegruppedannelse.

Modul 2: Tema: Grundlæggende teori og metode:

- Holisme, felt og systemteori.
- Feltteoriens principper.
- Figur/grund og at skabe mening i feltet.

- Opmærksomhed og her & nu.
- Introduktion til PTO-arbejdet.
- Introduktion til arbejdet med genogrammer på modul 3.

Modul 3: *Tema: Sorg og krise:*

- Eksistentiel teori og metode.
- Teoretisk gennemgang af krisetyper, nuværende dominerende teoretiske synsvinkler f.eks. Bowlby, Pendling modellen m.v.
- Arbejde med egen sorg og kriser.
- Teori om og introduktion til psykodrama og rollespil.

Modul 4: **Internat** - *Tema: Genogram og familiemønstre:*

- Teoretisk introduktion til genogrammer.
- Udarbejdelse og gennemgang af genogrammer og introduktion til, hvordan de kan bruges aktivt alle fire år.

Modul 5: *Tema: Fænomenologi og teori og metode:*

- Fænomenologi og fænomenologiske metoder.
- Kreativ tilpasning.
- Introduktion til følelser, sanser, split mellem følelser og tanker.
- Gruppestatus/gruppeeftersyn.
- Aflevering af teoretisk skriftelig opgave.

Modul 6: *Tema: Kontakt og forsvarsmekanismer/modstande:*

- Kontakt, kontaktgrænser, organisme og omgivelser. Perls/Goodmans kontaktcirkel og Cleavelands kontaktcirkel
- Fokus på det begreber som forsvarsmekanismer/overlevelsesstrategier, projektion, overføring/modoverføring, modstand m.v.
- Introduktion til synopsis/eksamen

Modul 7: *Fællesmodul:*

Modul 8: *Tema: Sprog, dialog og det oplevelsesorienterede:*

- Integration af kreative og non-verbale udtryksmåder (fantasi, visualisering, metaforer, narrative fortællinger, kunst, bevægelse m.v.)
- Fokus på den terapeutiske relation f.eks. samarbejde, person til person, overføring og modoverføring og projektiv identifikation.
- Intersubjektive og dialogiske tilgange til sig selv og relationer iflg. Buber og Jeg-Du og Jeg-det relation, skabelse af mulighed for jeg-du møder (Inklusion, tilstedeværelse og engagement til at være i relationen).
- Aflevering af teoretisk skriftelig opgave.

- Eksamensforberedelse.

Modul 9: *Eksamen med intern censor:*

- Fremlæggelse af synopsis, fagpersonlig målsætning m.v.
- Afsked med familiegruppen.

Pensum 1. Studieår:

Primær litteratur:

Hostrup, Hanne: "Gestaltterapi". Hans Reitzels Forlag,
Esper Jerlang: "Udviklingspsykologiske teorier" Hans Reitzels Forlag, 2008
Køppe, Simo & Dammeyer, Jesper: "Personlighedspsykologi: En grundbog om personlighed og subjektivitet". Hans Reitzels Forlag, 2014.
Lenéer Axelson, Barbro: "Tab – om sorg og livsændringer". Hans Reitzels Forlag, 2010
Martensen-Larsen, Oluf: "Forstå dit ophav og bliv fri", Hekla, 1989.
Yalom, Irvin D.: "Eksistentiel psykoterapi". Hans Reitzels Forlag, 2006
Diverse artikler

Sekundær litteratur:

Emmy von Deurzen: "Eksistentiel terapi". Hans Reitzels Forlag, 2012
Guldin, Mai-Britt: "Tab og sorg: En grundbog for professionelle". Hans Reitzels Forlag, 2014
Jerlang, Esben: "Udviklingspsykologiske teorier". Hans Reitzels Forlag, 2015.
Perls, Fritz: "Grundbog i gestaltterapi". Borgen 1997

2. studieår – Gruppedynamiske processer

På dette semester introduceres de studerende til gruppedynamiske processer, parrelationer og familierelationer. Der går i dybden med at undersøge selvregulering, individuelle livsstrategier og relationer til andre gennem gruppeprocesser og skabe større selvindsigt. Der begyndes træning med udefrakommende klienter ultimo 2. År.

Målet for den studerende er:

- At opnå teoretisk og praktisk viden om gruppedynamik og gruppeprocesser.
- At udvikle kendskab og færdigheder ift. det relationelle f.eks. parterapi, sexologi og familierapi.

- At videreudvikle kendskabet til egne mønstre, selvregulering og overlevelsestrategier i grupper og egen familie.
- At få erfaring med arbejde med grupper, små grupper og store grupper og arbejde med systemer.
- At få erfaring med konfliktløsning og gruppeudvikling.
- At opnå en vis teoretisk viden og begyndende praktisk erfaring med oplevelsesorienteret familierapi og –rådgivning.

Skabelon for indholdet på andet år, hvor fokus er på gruppeprocesser:

Modul 1: Tema: Gruppeprocesser og gruppedynamikker 1:

- Overblik over teorier og metoder om grupper og systemteori.
- Yaloms terapeutiske faktorer og gruppen som et system.
- Selvregulering og autoritetscyklus.
- Udarbejdelse af fagpersonlig målsætning.
- Familiegruppedannelse.

Modul 2: Tema: Gruppeprocesser og gruppedynamikker 2:

- Polariteter og autoritet- og magt relationer.
- Homeostasis og equilibrium.
- Den paradoksale teori om forandring.
- Gruppeudvikling og åbne systemteorier.

Modul 3: Tema: Terapeutisk dialog og samtale:

- Kontakt – kontrakt, terapeutisk samtalemethode.
- Familiesystemet.
- Psykodrama og familiekoreografi.

Modul 4: Fælles modul:

- Aflevering af teoretisk skriftelig opgave.

*Modul 5: **Internat** – Tema: Parrelationer, parterapi og seksualitet:*

- Teori og metode om parterapeutisk teori og metode.
- Parterapiens fokus og terapeutiske kompetencer.
- Introduktion til at arbejde med det ”vanskelige parforhold”.
- Køns- og seksualitetsforståelse.
- Seksualitet som et multidimensionelt begreb (biologiske, psykologiske og sociale dimensioner).

Modul 6: Tema: Familiesociogram:

- Familieformer, familiære relationer og familieliv.
- Familiens udvikling, forholdet mellem familieliv og arbejdsliv, forældrerollen og forskellige familieformer.
- Gruppeskulpturer og familiesociogram.

Modul 7: Tema: Konflikter og konflikthåndtering:

- Teori om konflikter og håndtering.
- Introduktion til konflikthåndteringsmodeller og praksis.
- Skyld og skam.

Modul 8: Åben gang:

- Tema: Introduktion til familierapi i praksis.
- Kontakt-kontrakt, terapiens faser, at møde familien.
- Aflevering af teoretisk skriftelig opgave.

Modul 9: Gruppeeftersyn af familiegruppen:

- Gruppeevaluering.

Pensum 2. studieår

Primær litteratur:

Almås, E og Benestad, E: "Sexologi i praksis". Universitetsforlaget, 2. udgave, 2010
Hostrup, Hanne: "Tæft, trit og retning". Hans Reitzels Forlag, 2004
Ritchie, Tom: "Relationer i psykologien", Billesø & Bltzer, 2009
Yalom, Irvin D.: "The Theory and Practice of Group Psychotherapy". Basic Books, 2005
Emmy von Deurzen: "Eksistentiel terapi". Hans Reitzels Forlag, 2012
Diverse artikler

Sekundær litteratur:

Køppe, Simo og Dammeyer, Jesper: "Personlighedspsykologi: En grundbog om personlighed og subjektivitet". Hans Reitzels Forlag, 2014.
Peik Gjørund: "Gruppe og samspil". Hans Reitzels Forlag, 2010

3. studieår – Familierådgivning og behandling

På dette semester skærpes fokus på det familiebehandlende arbejde og de studerende introduceres til det diagnosticerende, rådgivende og terapeutiske

arbejde, samt træning i det behandlingsmæssige arbejde. Målet for den studerende er:

- At udvikle sine færdigheder som familie- og psykoterapeut gennem øget selvindsigt, praktiske færdigheder og teoretisk viden om relevante temaer
- At opnå en vis træning i at gennemføre familiesamtaler herunder at varetage ansvaret for børnenes deltagelse

Skabelon for indholdet på tredje år, hvor fokus er på træning og fordybelse i familieterapien:

Modul 1: Udarbejdelse af fagpersonlig målsætning:

- Kempler familiesyn og Tema: Udvikling og personlighedsdannelse, set i relation til samspil og relationsdannelse.

Modul 2: Tema: Psykopatologi herunder diagnostik:

- Kendskab til symptomerne ved egentlige sindslidelser:
- Personlighedsforstyrrelser, depression, psykoser og medicinsk behandling.
- Introduktion til det diagnostiske arbejde (DSM-V) og de procedurer der anvendes i psykiatriske vurderinger.
- Oplæg om og fokus på diagnostik.

Modul 3: Tema: Traumatologi og kriseteori:

- 5-lags teorien og afbrydelse af kontakten.
- At arbejde med specielle klienttyper (voksen der har været udsat for overgreb, spiseforstyrrelser, stress, depression m.v.)
- Arbejde med voksne der lider af chok og traume, dødsfald og spirituelle kriser.

Modul 4 Åben gang:

Tema: Neuroaffektiv udviklingspsykologi og udviklingsforstyrrelser. Fokus på selvrefleksion, spejlneuroner og det neuroaffektive.

- Aflevering af teoretisk skriftelig opgave.

Modul 5 Tema: Børnesamtaler, underretninger og samarbejde:

- Oplæg om underretninger og samarbejdet med familie.
- Fokus blandt andet på etik ved kontrol og underretning.
- Børnesamtalen: Dialogprincipper og dialogproces.
- Videoptagelse og supervision/vejledning.

Modul 6: Tema: Psykoterapeutisk praksis:

- Evidensbaseret metoder, Den psykoterapeutiske kontrakt
- Temaer og deres udvikling I langtids terapi og individuel terapi.
- Støtte og udvikling - og dens indflydelse på udvikling.
- Terapeutisk selvstøtte
- Modstand til og at arbejde med og mod modstande. Overføring og modoverføring.

Modul 7: Fælles modul

Modul 8: Åben gang:

Tema: Familietyper og psykoterapeutens grænser og regler.

Modul 9: Eksamen.

Pensum 3. studieår

Primær litteratur

Broberg, Anders: "Tilknytning I praksis - Tilknytningsteoriens anvendelse i forskning og klinisk arbejde".- Hans Reitzels Forlag, 2010.

Hårtveit, Håkon og Jensen, Per: "Familien – plus een. Indføring I familierapi". Klim, 2004

Levine, Peter: "Den tavse stemme". Hans Reitzels Forlag, 2012

Simonsen, Erik: "Personlighedsforstyrrelser". Psykiatrifondens Forlag, 2008.

Øvreide, Haldor: "At tale med børn", Hans Reitzels Forlag, 2009

Sekundær litteratur

Hart, Susan: "Den følsomme hjerne", Hans Reitzels Forlag, 2009

Køppe, Simo og Dammeyer, Jesper: "Personlighedspsykologi: En grundbog om personlighed og subjektivitet". Hans Reitzels Forlag, 2014.

Perry, Bruce D.: "Drengen der voksede op som hund". Hans Reitzels Forlag, 2011

Yalom, Irvin D.: "Terapiens essens". Hans Reitzels Forlag, 2009.

Wallroth, Per: "Mentaliseringsbogen". Hans Reitzels Forlag, 2011

Janne Østergaard Hagelquist: "Mentalisering i pædagogik og terapi". Hans Reitzels Forlag, 2014

4. studieår - Familieterapi.

På dette semester intensivere **træningen i terapeutisk intervention som familieterapeut.**

Målet for den studerende er:

- At videreudvikle terapeutiske færdigheder såvel teoretisk som metodisk
- At udvikle evnen til at se og beskrive relationelle fænomener primært i familien

Skabelon for indholdet på fjerde år, hvor fokus er på træning for fordybelse i familieterapien ganske som på tredje år:

Modul 1: *Fortsættelse af modul 1 på 3. år.*

- Kempler familiesyn og *Tema: Udvikling og personlighedsdannelse, set i relation til samspil og relationsdannelse.*
- Udarbejdelse af fagpersonlig målsætning.

Modul 2: *Åben gang: Tema: Børns sorg og krise.*

Modul 3: *Tema om seksualitet ift. Familien:*

- Kultur, etik og normer
- Seksualiteten i familien - grænser

Modul 4: *Tema: Sekundær traumatisering og forældresamarbejdet:*

- Intersubjektive processer, herunder devaluering og idealisering og betydningen af dette for det familieterapeutiske arbejde.
- Aflevering af teoretisk opgave.

Modul 5: *Åben gang. Tema: Psykopatologi fortsat:*

- Introduktion til eksamen
- Videoptagelse og supervision/vejledning

Modul 6: Fælles modul

Modul 7: *Tema: Terapeutafhængighed, magtforhold, ansvar og etik i den terapeutiske relation:*

- Etiske dilemmaer og professionelle retningslinjer.
- Vurdering og håndtering af risikoer (f.eks. selvmord)
- Psykoterapiens og terapeutens begrænsninger.
- Anvendelse af supervision.

- Relevant lovgivning

Modul 8: Åben gang. *Tema: Forskning og evidens:*

- Introduktion til forskellige forskningsmetoder og evidensbaserede undersøgelsesmetoder.
- Metoder til evaluering, vurdering af effektivitet og evaluering af resultater
- At integrere forsknings resultater i praksis
- Terapeuten som reflektiv praktiker og forsker

Modul 9: *Eksamen.*

Pensum 4. studieår

Primær litteratur

Brinkmann, Svend og Tanggaard, Lene: "Kvalitative metoder: En grundbog". Hans Reitzels Forlag, 2015.

Almås, E og Benestad, E: "Sexologi i praksis". Universitetsforlaget, 2. udgave, 2010

Broberg, Anders: "Tilknytningsteori: Betydningen af nære følelsesmæssige relationer". Hans Reitzels Forlag, 2008.

Kari Kíllen: "Omsorgssvigt I". Hans Reitzels Forlag, 2010

Kari Kíllen: "Omsorgssvigt II". Hans Reitzels Forlag, 2012

Finn Skårderud: "Miljøterapibogen". Hans Reitzels forlag, 2014

Stern, Daniel N.: 'Moderskabs konstellationen', Hans Reitzels Forlag, 1995

Øvreeide, Haldor: 'At tale med børn', Hans Reitzels Forlag, 2009

Sekundær litteratur

Asen, Eia m.fl.: 'Flerfamilieterapi', Hans Reitzels Forlag', 2001

Jacobsen, Bo: 'Livets Dilemmaer', Hans Reitzels Forlag, 2009